

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2019 ел, 11 ноябрь

г.Казань

КАРАР

№ 1032

«Урта һөнәри белем бирүче мәгариф программаларын – квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программаларын тормышка ашыру» дәүләт хезмәте күрсәтү сыйфаты стандартын раслау турында

Дәүләт хезмәтләре күрсәтүнең сыйфатын яхшырту, халыкның һәр катламы өчен алардан файдалана алу мөмкинлеген тәэмин итү һәм дәүләт хезмәтләре күрсәтүче оешмаларга карата таләпләрне стандартлаштыру максатларында, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты КАРАР БИРӘ:

1. Бу карага теркәлгән «Урта һөнәри белем бирүче мәгариф программаларын – квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программаларын тормышка ашыру» дәүләт хезмәте күрсәтү сыйфаты стандартын расларга.

2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каарлары һәм аның каарларының аерым нигезләмәләре үз көчен югалткан дип санарага:

«Квалификацияле эшчеләр (хезмәткәрләр) әзерләү программаларын тормышка ашыру буенча дәүләт хезмәте күрсәтү сыйфаты стандартын раслау турында» 2010 ел, 19 ноябрь, 917 нче;

«Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының кайбер каарларына үзгәрешләр керту турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 ел, 12 октябрь, 846 нчы каарының З нче пункты;

«Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Башлангыч һөнәр белеме бирү буенча дәүләт хезмәте күрсәтү сыйфаты стандартын раслау турында» 2010 ел, 19 ноябрь, 917 нче каары белән расланган Башлангыч һөнәр белеме бирү буенча дәүләт хезмәте күрсәтү сыйфаты стандартына үзгәрешләр керту хакында» 2012 ел, 18 июль, 612 нче каары;

«Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының аерым каарларына үзгәрешләр керту турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 ел, 24 июнь, 435 нче каарының 2 нче пункты;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Башлангыч һөнәр белеме биrud буенча дәүләт хезмәте күрсәтү сыйфаты стандартын раслау турында» 2010 ел, 19 ноябрь, 917 нче каарына үзгәрешләр керту хакында» 2014 ел, 31 декабрь, 1098 нче каары.

3. Бу каарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Татарстан Республикасының Мәгариф һәм фән министрлыгына йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Премьер-министры

А.В.Песошин

Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2019 ел, 11 ноябрь, 1032 нче
каравы белән расланды

**«Урта һөнәри белем бируче мәгариф программаларын –
квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программаларын
тормышка ашыру» дәүләт хезмәте күрсәтү сыйфаты стандарты**

I. Дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучылар

1.1. «Урта һөнәри белем бируче мәгариф программаларын – квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программаларын тормышка ашыру» дәүләт хезмәте күрсәтүдән (алга таба – дәүләт хезмәте күрсәтү) файдаланучылар – төп гомуми белеме, урта гомуми белеме, урта һөнәри белеме, югары белеме булган Россия Федерациясе гражданнары, чит ил гражданнары, гражданлыгы булмаган затлар, шул исәптән чит илләрдә яшәүче ватандашлар.

II. Дәүләт хезмәте күрсәтүнен хокукий нигезләре

2.1. Дәүләт хезмәте тубәндәге законнар һәм башка норматив хокукий актлар, методик һәм инструктив документлар нигезендә күрсәтелә:

Россия Федерациясе Конституциясе;

Россия Федерациясе Хезмәт кодексы;

«Россия Федерациясендә бала хокукларының төп гарантияләре турында» 1998 елның 24 июлендәге 124-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Дәүләт хезмәтләре һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон;

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Белем бирү оешмасының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында белем бирү оешмасы турында мәгълүмат урнаштыру һәм аны яңарту кагыйдәләрен раслау турында» 2013 елның 10 июлендәге 582 номерлы карары;

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Түләүле белем бирү хезмәтләре күрсәту кагыйдәләрен раслау турында» 2013 елның 15 авгуустынdagы 706 номерлы карары;

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Белем бирү эшчәнлеген лицензияләү турында» 2013 елның 28 октябрендәге 966 номерлы карары;

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Белем бирү эшчәнлеген дәүләт аккредитацияләве турында» 2013 елның 18 ноябрендәге 1039 номерлы карары;

Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының «Урта һөнәри белем бирүнен мәгариф программалары буенча белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен раслау турында» 2013 елның 14 июнендәге 464 номерлы боерыгы;

Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының «Урта һөнәри белем бирү һөнәрләре һәм белгечлекләре исемлеген раслау турында» 2013 елның 29 октябрендәге 1199 номерлы боерыгы;

Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының «Урта һөнәри белем бирүче мәгариф программалары буенча укырга кабул итү тәртибен раслау турында» 2014 елның 23 гыйнварындагы 36 номерлы боерығы;

Россия Федерациясе Баш дәүләт санитария табибының «2.4.3.1186-03 нче СанПиН санитария-эпидемиология қагыйдәләрен һәм нормативларын гамәлгә керту турында» 2003 елның 28 гыйнварындагы 2 номерлы карагы;

урта һөнәри белем бирүнең федераль дәүләт мәгариф стандартлары;

Татарстан Республикасы Конституциясе;

«Мәгариф турында» 2013 елның 22 июлендәге 68-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасының белем бирү кластерлары қысаларында башлангыч һөнәри белем бирү системасын үстерү юлы белән икътисадның кадрларга ихтыяжларын канәгатьләндерү чаралары турында» 2008 ел, 25 август, 600 нчы карагы;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы дәүләт учреждениеләре күрсәтә торган дәүләт хезмәтләре сыйфаты стандартлары турында» 2009 ел, 30 июнь, 445 нче карагы;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Фактта күрсәтелә торган дәүләт хезмәтләренең сыйфаты Татарстан Республикасы дәүләт хезмәтләре күрсәтү сыйфатының билгеләнгән стандартларына туры килү-килмәүне бәяләү тәртибе турында» 2009 ел, 30 июнь, 446 нчы карагы;

урта һөнәри белем бирүнең мәгариф программаларын тормышка ашыручи һөнәри белем бирү оешмасы, югары белем бирүнең мәгариф оешмасы (алга таба – белем бирү оешмасы) уставы;

белем бирү оешмасының белем бирү эшчәнлеген жайга сала торган локаль актлары;

дәүләт хезмәте күрсәтү мәсьәләләре буенча башка норматив хокукый актлар, билгеләнгән қагыйдәләр һәм нормалар.

III. Дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдалану өчен кирәклө документларның тулы исемлеге

3.1. Дәүләт хезмәте түбәндәгे документлар нигезендә күрсәтелә:

T/с	Документлар исемлеге	Документ бирүне гамәлгә ашыручы оешма	Документ бирелгән көннән аның гамәлдә булу вакыты
1	2	3	4
Россия Федерациясе гражданнары өчен			
1.	Белем бирү оешмасына кабул итү турында гариза (рус телендә)	-	вакыты чикләнмәгән
2.	Гражданың шәхесен таныклый торган до- кумент: Россия Федерациясе гражданы паспорты (14 яшे тулган гражданнар өчен)	Россия Федерациясе Эчке эшләр министрлыгының территориаль органнары	законнар ниге- зендә

1	2	3	4
3.	Белем бирү турында документ hэм (яки) белем бирү туринда hэм квалификация туринда документ	Белем бирү туринда документ hэм (яки) белем бирү туринда hэм квалификация туринда документ биргэн мэгариф оешмасы	вакыты чикләнмәгән
4.	Белем бирү оешмасына керүченен фотосурәте	-	вакыты чикләнмәгән
Чит ил гражданнары, гражданлыгы булмаган затлар, шул исәптән чит илләрдә яшәүче ватандашлар өчен			
5.	Белем бирү оешмасына кабул итү туринда гариза (рус телендә)	-	вакыты чикләнмәгән
6.	Керүченен шәхесен таныклый торган документ күчмермәсе яисә «Россия Федерациясендә чит ил гражданнарының хокукий хәле туринда» 2002 елның 25 июлендәге 115-ФЗ номерлы Федераль законның 10 статьясы нигезендә Россия Федерациясендә чит ил гражданнарының шәхесен таныклый торган документ	чит ил дәүләтенен вәкаләтле органы яки Россия Федерациясенен вәкаләтле органы	законнар нигезендә
7.	Чит ил дәүләтенен белем бирү туринда документы hэм (яки) белем бирү туринда hэм квалификация туринда документының (документларының) (алга таба – чит ил дәүләтенен белем бирү туринда документы) төп нәсхәсе, әгәр дә әлеге документ белән расланган белем бирү Россия Федерациясендә Федераль законның 107 статьясы нигезендә тиешле белем бирү дәрәжәсендә танылса (Федераль закон белән билгеләнгән очракта – шулай ук чит ил дәүләтенен белем бирүен тану туринда таныклык)	чит ил дәүләтенен белем бирү оешмалары Россия Федерациясе Мэгариф министрлыгы	вакыты чикләнмәгән
8.	Белем бирү туринда чит ил дәүләте документының hэм ача теркәлгән күшымтаның билгеләнгән тәртиптә таныкланган рус теленә тәрҗемәсе	нотариус	вакыты чикләнмәгән
9.	Белем бирү оешмасына керүченен фотосурәте	-	вакыты чикләнмәгән
10.	Чит илләрдә яшәүче ватандашларга каравын раслаучы документ күчмермәсе	Россия Федерациясе Эчке эшләр министрлыгының территориаль органнары	вакыты чикләнмәгән

3.2. Керүченен әлеге тапшырылган документлар тәрҗемәсендәге фамилиясе, исеме hэм атасының исеме (соңғысы – булган очракта) Россия Федерациясендә чит ил гражданы, гражданлыгы булмаган зат шәхесен таныклый торган документта күрсәтелгән фамилиягә, исемгә hэм атасының исеменә (соңғысы – булган очракта) туры килергә тиеш.

3.3. Керүчеләр Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Керүчеләр укырга кабул ителгәндә тиешле вазыйфа яки белгечлек буенча хезмәт шартнамәсен яки хезмәт контрактын төзегәндә билгеләнгән тәртиптә мәжбүри алдан медицина карауларын

(тикшерүләрен) үтә торган белгечлекләр һәм әзерләү юнәлешләре исемлеген раслау турында» 2013 елның 14 августындағы 697 номерлы қаравы белән расланган керүчеләр укырга кабул ителгәндә тиешле вазыйфа яки белгечлек буенча хезмәт шартнамәсен яки хезмәт контрактын төзегендә билгеләнгән тәртиптә мәжбүри алдан медицина карауларын (тикшерүләрен) үтә торган белгечлекләр һәм әзерләү юнәлешләре исемлегенә керә торган белгечләр буенча укырга кергендә мәжбүри алдан медицина карауларын (тикшерүләрен) үтә.

3.4. Керүчеләрнен (керү сыйнауларын уңышлы узган керүчеләрне кертеп) саны федераль бюджетның, Россия Федерациясе субъектлары бюджетларының һәм жирле бюджетларның бюджет ассигнованиеләре исәбеннән финанслар белән тәэмин ителгән урыннар саныннан артып киткән очракта, белем бирү оешмасы керүчеләр тарафыннан тапшырылган белем бирү турындағы документларда һәм (яки) белем бирү турындағы һәм квалификация турындағы документларда курсәтелгән төп гомуми яки урта гомуми белем бирүнен мәгариф программасын үзләштерү нәтижәләре, керүче тарафыннан кабул ителгәндә тапшырырга хокуклы мәгълүматлары булган индивидуаль уңышлар нәтижәләре нигезендә, шулай ук «Россия Федерациясендә мәгариф турында закон» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 71 статьясындағы 1 елешендә курсәтелгән оешмалар белән максатчан уку турында шартнамә булу нигезендә урта һөнәри белем бирүнен мәгариф программалары буенча укырга кабул итүне гамәлгә ашыра

3.5. Керүчеләр тарафыннан тапшырылган белем бирү турындағы документларда һәм (яки) белем бирү турындағы һәм квалификация турындағы документларда курсәтелгән төп гомуми яки урта гомуми белем бирүнен мәгариф программасын керүчеләрнен үзләштерү нәтижәләре гомуми белем бирү предметлары буенча белем бирү оешмасы тарафыннан мәстәкыйль рәвештә расланган кабул иту кагыйдәләрендә билгеләнгән тәртиптә исәпкә алына. Индивидуаль уңышлар нәтижәләре һәм (яки) максатчан укыту турында шартнамә булу керүчеләр тарафыннан тапшырылган белем бирү турындағы документларда һәм (яки) белем бирү турындағы һәм квалификация турындағы документларда курсәтелгән төп гомуми яки урта гомуми белем бирүнен мәгариф программасын керүчеләрнен үзләштерү нәтижәләре тигез булганда исәпкә алына. Индивидуаль уңышлар нәтижәләре һәм (яки) максатчан укыту турында шартнамә булганда, беренче чиратта, максатчан укыту турындағы шартнамә исәпкә алына.

3.6. Белем бирү программалары буенча укырга кабул ителгәндә белем бирү оешмасы тарафыннан түбәндәге индивидуаль уңышлар нәтижәләре исәпкә алына:

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Күренекле сәләтләрен курсәткән балаларны ачыклау, аларга ярдәм курсәтү һәм аларның алга таба үсешен мониторинглау кагыйдәләрен раслау турында» 2015 елның 17 ноябрендәге 1239 номерлы қаравы нигезендә олимпиадаларда һәм башка интеллектуаль һәм (яки) иҗади конкурсларда, интеллектуаль һәм иҗади сәләтләрне, физик қультура һәм спорт белән шөгыльләнүгә сәләтләрне, фәнни (фәнни-тикшеренү), инженерлык-техник, уйлап табу, иҗади, физкультура-спорт эшчәнлегенә карата сәләтләрне үстерүгә, фәнни белемнәрне, иҗади һәм спорт казанышларын пропагандалауга юнәлдерелгән чараларда жиңүче һәм бүләк алучы статусы булу;

керүченен инвалилар һәм мәмкинлекләре чикләнгән затлар арасында һөнәри осталык буенча «Абилимпикс» чемпионатында жиңүче һәм бүләк алучы статусы булу;

керүченен «Яшь профессионаллар (Ворлдскиллс Россия)» һөнәри берлекләрне

həm əşche kadrларны үстерү агентлыгы» берлеге тарафыннан үткәрелә торган hənәri осталык чемпионатында яки WorldSkills International халыкара оешмасында жинүче həm буләк алучы статусы булу.

Индивидуаль унышлар нәтижәләрен həm максатчан укыту турындагы шартнамәне исәпкә алу тәртибе белем бирү оешмасы тарафыннан расланган кагыйдәләрдә белем бирү оешмасы тарафыннан мөстәкыйль рәвештә билгеләнә.

IV. Дәүләт хезмәте күрсәтү тәртибенә həm шартларына карата таләпләр

4.1. Дәүләт хезмәте түбәндәге максатларда күрсәтелә:

шәхеснәң урта hənәri белем алу юлы белән hənәri формалашуына, мәдәни həm əхлакый үсешенә булган ихтыяҗларын канәгатьләндерү;

жәмғиятнәң урта hənәri белемле квалификацияле хезмәт хезмәткәрләренә булган ихтыяҗларын канәгатьләндерү;

дәүләт хезмәтләре күрсәтүдән файдаланучыларның гражданлык позициясе həm хезмәт сөючәнлеген формалаштыру, җаваплылыкны, мөстәкыйльлекне həm иҗади активлыкны үстерү.

4.2. Дәүләт хезмәте түбәндәге белем бирү оешмалары төрләрендә күрсәтелә:

hənәri белем бирү оешмалары;

урта hənәri белем бирүнен мәгариф программаларын тормышка ашыручи югари белем бирә торган мәгариф оешмалары.

Белем бирү оешмасының үз структурасында, тормышка ашырыла торган мәгариф программаларының дәрәҗәсен, төрен həm юнәлешен, укуучыларның уку формаларын həm булу режимын исәпкә алыш, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган төрле структур бүлекчәләре (филиаллар, вәкиллекләр, бүлекләр, факультетлар, институтлар, узәкләр, кафедралар, әзерлек бүлекләре həm курслары, фәнни-тикшеренү, методик həm укыту-методик бүлекчәләре, лабораторияләр, конструкторлык бюrolары, уку-укыту həm укыту-житештерү осталанәләре, клиникалар, уку-укыту-тәжрибә хужалыклары, уку-укыту полигоннары, практиканың уку-укыту базалары, уку-укыту-демонстрация үзәкләре, уку-укыту театрлары, күргәзмә заллары, уку-укыту цирк манежлары, уку-укыту био həm опера студияләре, уку-укыту концерт заллары, сәнгать-ижәт осталанәләре, китапханәләр, музейлар, спорт клублары, студентлар спорт клублары, мәктәп спорт клублары, турай тораклар, мохтаж белем алучыларны социаль адаптацияләүне həm тернәкләндерүне тәэмин итә торган психологик həm социаль-педагогик хезмәтләр həm белем бирү оешмасының локаль норматив актлары белән күздә тотылган башка структур бүлекчәләр) булырга мөмкин.

4.3. Белем бирү оешмаларында дәүләт хезмәте күрсәтү түбәндәге юнәлешләр буенча гамәлгә ашырыла:

төп гомуми белем бирү базасында, урта гомуми белем алыш, квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программаларын тормышка ашыру;

урта гомуми белем бирү базасында квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программаларын тормышка ашыру.

4.4. Квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программаларын тормышка ашыру түбәндәге белем алу формаларында гамәлгә ашырыла:

көндезгә;

көндезге-чittән торып.

4.5. Белем бирү оешмасында төп гомуми hәm (яки) урта гомуми белем бирү базасында көндезге формада белем алу буенча квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары буенча уку вакытлары урта hәnәri белем бирүнен федераль дәүләт белем бирү стандарты белән билгеләнә торган аларны үзләштерүнен норматив вакытлары нигезендә билгеләнә.

4.6. Дәүләт хезмәте күрсәту барышында түбәндәге чарапар үткәрелә:

төп белем бирү программалары структурасына (шул исәптән төп белем бирү программасының мәжбүри өлеше hәm белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучылар тарафыннан формалаштырыла торган өлеш нисбәтенә) hәm аларның күләменә; төп белем бирү программаларын тормышка ашыру шартларына, шул исәптән кадрлар, финанс, матди-техник hәm башка шартларга; төп белем бирү программаларын үзләштерү нәтижәләренә карата таләпләрне билгели торган урта hәnәri белем бирүнен федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программаларын тормышка ашыру;

өстәмә белем бирү программаларын тормышка ашыру;

hәnәri белем бирүнен төп программаларын тормышка ашыру.

4.7. Дәүләт хезмәте күрсәткәндә белем бирү оешмалары:

квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләүнен инновацион программаларын булдыруга юнәлдерелгән методик эш алып бара;

Татарстан Республикасында hәnәri белем бирүнен өстенлекле юнәлешләрен үстерүгә ярдәм күрсәтә.

4.8. Белем бирү оешмасында дәүләт хезмәтенен әчтәлеге квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары белән билгеләнә, алар уку-уқыту планы, календарь уку-уқыту графигы, уку-уқыту предметларының эшче программалары, курслар, дисциплиналар (модульләр), башка компонентлар, шулай ук бәяләү hәm методик материаллар рәвешендә тәкъдим ителә.

4.9. Белем бирү оешмаларында дәүләт хезмәте күрсәткәндә уку елы 1 сентябрьдән башлана hәm билгеле бер hәnәr hәm белем алу формасы буенча уку-уқыту планы нигезендә тәмамлана. Уку елы башлану вакыты белем бирү оешмасы тарафыннан көндезге-чittән торып уку формасы буенча ин күбе бер айга күчерелергә мөмкин.

Квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программаларын үзләштерү барышында белем алучыларга бирелә торган каникулларның дәвамлылығы бер ел урта hәnәri белем алганда кышкы чорда – кимендә ике атна hәm уку елында – кимендә ун атна, шул исәптән бер елдан күбрәк урта hәnәri белем алганда кышкы чорда кимендә ике атна тәшкил итә.

4.10. Белем алучыларның уку-уқыту эшчәнлеге уку дәресләрен (дәрес, практик дәрес, лаборатор дәрес, консультация, лекция, семинар), мәстәкыйль эш, практиканы, шулай ук уку-уқыту планында билгеләнгән башка төр уку эшчәнлеген күздә tota.

Аудитория дәресләренен барлык төрләре өчен академик сәгать 45 минут дәвамлылығында билгеләнә.

4.11. Уку төркемендә белем алучыларның саны ин күбе 25 кеше тәшкил итә. Белем бирү оешмасының үзенчәлегеннән чыгып, уку-уқыту дәресләре hәm практика

белем бирү оешмасы тарафыннан аз санлы белем алучылар төркемнәре һәм аерым белем алучылар белән, шулай ук төркемне төркемчәләргә бүлеп үткәрелергә мөмкин. Белем бирү оешмасы лекцияләр рәвешендә уку дәресләрен үткәргәндә белем алучылар төркемнәрен берләштерергә хокуклы.

Уку-уқыту төркемендә сәламәтлекләренең мөмкинлекләре чикләнгән белем алучыларның саны 15 кешегә кадәр билгеләнә.

4.12. Сәламәтлекләренең мөмкинлекләре чикләнгән белем алучыларның укуы башка укучылар белән бергә, шулай ук аерым сыйныфларда, төркемнәрдә оештырылырга мөмкин.

Сәламәтлекләренең мөмкинлекләре чикләнгән белем алучыларны югары квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары буенча укуту белем бирү оешмасы тарафыннан мондый укучыларның психофизик үсеш үзенчәлекләрен, индивидуаль мөмкинлекләрен һәм сәламәтлекләренең хәлен исәпкә алыш гамәлгә ашырыла.

Белем бирү оешмалары тарафыннан сәламәтлекләренең мөмкинлекләре чикләнгән белем алучыларга урта һөнәри белем алу өчен маxsus шартлар тудырылырга тиеш.

4.13. Дәүләт хезмәте курсатудән файдаланганда белем алучының, аудитория һәм аудиториядән тыш уку йөкләнешенең барлык төрләрен кертеп, бер атнага белем алучының уку йөкләнеше күләмнәре урта һөнәри белем бирүнен федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләре нигезендә билгеләнә.

4.14. Белем бирү оешмасы белем алучыларны бәяләү системасын, арадаш аттестацияләү формаларын, тәртибен һәм дәвамлылыгын сайлап алуны мөстәкыйль башкара. Белем алучыларның белемнәрен агымдагы тикшерү һәм арадаш аттестациясен үткәрү турындагы нигезләмә белем бирү оешмасы тарафыннан раслана.

Белем алучыларны арадаш аттестацияләү барышында имтиханнар саны уку елында – 8 имтиханнан, ә зачетлар саны 10 нан артмаска тиеш. Бу санга физик культура һәм факультатив уку курслары, дисциплиналар (модульләр) буенча имтиханнар һәм зачетлар керми. Индивидуаль уку планы нигезендә белем алганда белем алучыларны арадаш аттестацияләү барышында имтиханнар һәм зачетлар саны әлеге уку-уқыту планы белән билгеләнә.

4.15. Квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программаларын үзләштерү мәжбүри булган йомгаклау аттестациясе белән тәмамлана.

Академик бурычы булмаган, уку-уқыту планын яки индивидуаль уку-уқыту планын тулы күләмдә үтәгән белем алучылар – йомгаклау аттестациясен, ә урта һөнәри белем бирүнен дәүләт аккредитациясе булган мәгариф программалары буенча урта һөнәри белем алганда дәүләт йомгаклау аттестациясен үтә.

4.16. Урта һөнәри белем бирү программалары буенча дәүләт йомгаклау аттестациясен уңышлы үткән затларга урта һөнәри белем бирүнен һәм урта һөнәри белем бирүнен тиешле һөнәре буенча квалификация алуны раслый торган урта һөнәри белем бирү турында диплом бирелә.

Йомгаклау аттестациясен үтмәгән яки йомгаклау аттестациясендә канәгать-ләнерлек булмаган нәтиҗәләр алган затларга, шулай ук квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программасының бер өлешен үзләштергән һәм (яки) белем бирү оешмасыннан чыгарылган затларга белем бирү оешмасы тарафыннан мөстәкыйль

билгеләнә торган үрнәк буенча уку яки уку чоры турында белешмә кәгазе бирелә.

4.17. Квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары буенча урта гомуми белеме булмаган белем алучылар дәүләт йомгаклау аттестациясен үтәргә хокуклы; аның тарафыннан урта гомуми белем бирүнен мәгариф программалары үзләштереп бетерелә һәм, аны уңышлы үткәндә, аларга урта гомуми белем бирү турында аттестат бирелә. Әлеге белем алучылар дәүләт йомгаклау аттестациясен бушлай уза.

4.18. Ятим балаларга һәм ата-ана кайғыртуыннан мәхрүм калган балаларга – 18 яше тулганга кадәр ике яки бер ата-анасы үлгән, шулай ук бер яки ике ата-анасының кайғыртуыннан мәхрүм калган 18 яштән 23 яшкә кадәрге затларга дәүләт хезмәте күрсәтү тулысынча дәүләт тәэммин итүе нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.19. Квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары буенча белем алучыга студентлар билеты һәм квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләүнен белем бирү программаларын үзләштерүче студентның зачет кенәгәсе бирелә.

4.20. Дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланганда белем алучы белем бирү оешмасы китапханәләреннән, мәгълүмат ресурсларыннан, уку-уқыту, социаль-көнкүреш, дәвалау һәм башка бүлекчәләре хезмәте күрсәтүләрдән белем бирү оешмасы уставында билгеләнгән тәртиптә түләүсез файдаланырга хокуклы.

4.21. Көндезге формада белем алучылар Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты белән билгеләнә торган күләмнәрдә стипендияләр белән тәэммин ителә.

4.22. Торак мәйданга мохтаж белем алучылар белем бирү оешмасының тиешле торак фонды булганда тулай торак урыннары белән тәэммин ителә.

4.23. Квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары буенча белем алучыларның аерым категорияләренә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән өстәмә социаль ярдәм чаралары күрсәтелә.

4.24. Дәүләт хезмәте күрсәту түбәндәгә очракларда туктатылырга мөмкин:

белем алучы яки балигъ булмаган белем алучының ата-аналары (законлы вәкилләре) инициативасы буенча, шул исәптән белем бирү программасын үзләштерүне дәвам итү өчен белем алучыны белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручи башка белем бирү оешмасына күчергән очракта;

15 яше тулган белем алучыга карата дисциплинар жәза чарасы буларак укудан туктатуны кулланган очракта, белем алучы тарафыннан һөнәри белем бирү программасы буенча мондый белем бирү программасын намуслы үзләштерү һәм уку-уқыту планын үтәү буенча йөкләмләр үтәлмәгән очракта, шулай ук белем алучының гаебе буенча аны законсыз рәвештә белем бирү оешмасына кабул итүгә китергән белем бирү оешмасына кабул итү тәртибен бозу билгеләнгән очракта, белем бирү оешмасы инициативасы буенча;

белем алучының яки балигъ булмаган белем алучы ата-аналарының (законлы вәкилләренең) ихтыярына һәм белем бирү оешмасына бәйле булмаган вакыйгалар буенча, шул исәптән белем бирү оешмасы ябылган очракта.

**V. Дәүләт хезмәте күрсәтүне
матди-техник яктан тәэмин итүгө карата таләпләр**

5.1. Белем бирү оешмасы үзенә беркетелгән һәм (яки) милек хокуқында үзенеке булган биналарны, корылмаларны, мәлкәтне, жиһазны һәм куллану, социаль, мәдәни һәм башка билгеләнештәге бүтән мәлкәтне бу территориядә гамәлдәге булган нормативлар белән билгеләнә торган дәрәжәдән ким булмаган дәрәжәдә тотуны тәэмин итә.

5.2. Квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программасын тормышка ашыруchy белем бирү оешмасының дәүләт таләпләрен тормышка ашыруны тәэмин итә торган һәм гамәлдәге санитар-техник нормаларга туры килә торган матди-техник базасы булырга тиеш.

5.3. Белем бирү оешмасының төп һәм өстәмә бина урыннары мәйданнарының қуләмнәре тормышка ашырыла торган белем бирү программаларына, бер тапкыр сыйдыруга, укыту барышы технологияләренә, инженерлык-техник жайланмага, кирәkle жиһаз белән жиһазландырылуға бәйле рәвештә, санитария һәм төzelеш нормалары һәм кагыйдәләре таләпләре нигезендә кабул ителә.

5.4. Белем бирү оешмасы уку-укыту кабинетларын һәм лабораторияләрен, уку-укыту һәм укыту-житештерү осталанәләрен тормышка ашырыла торган квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары нигезендә булдыра.

5.5. Белем бирү оешмасы санитария-эпидемиология кагыйдәләре һәм нормалары, стандартлар, техник шартлар, башка норматив документлар таләпләренә жавап бирә торган жиһаз, аппаратура һәм приборлар белән жиһазландырылырга тиеш.

5.6. Уку-укыту практикасы белем бирү оешмасының уку-укыту, укыту-житештерү осталанәләрендә, лабораторияләрендә, укыту-тәжрибә хужалыкларында, укыту полигоннарында, уку-укыту практика базаларында һәм башка структур бүлекчәләрендә йә тиешле юнәлештәге белем бирү программасы буенча эшчәнлек алыш баручы оешма (алга таба – оешма) һәм белем бирү оешмасы арасындагы шартна-мәләр нигезендә оешмаларда маҳсус жиһазландырылган бина урыннарында үткәрелә.

VI. Дәүләт хезмәте күрсәтү иминлегенә карата таләпләр

6.1. Дәүләт хезмәте күрсәтүче белем бирү оешмалары законнар белән билгеләнгән тәртиптә юридик зат буларак теркәлергә һәм аларның түбәндәгә документлары булырга тиеш:

дәүләт аккредитациясе турында таныклык;

Россия Федерациясе территориясендә урнашу урыны буенча салым органында юридик затны исәпкә кую турында таныклык;

Юридик затларның бердәм дәүләт реестрына язу керту турында таныклык; тормышка ашырыла торган белем бирү программаларына лицензияләр.

6.2. Белем бирү оешмасының бина урыннар «Яңғын куркынычсызлығы таләпләре турында техник регламент» 2008 елның 22 июлендәгे 123-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Яңғынга каршы режим турында» 2012 елның 25 апрелендәгे 390 номерлы каары, санитария-эпидемиология нормалары таләпләренә туры килергә тиеш.

6.3. Махсус жиһаз, приборлар һәм аппаратура катый рәвештә билгеләнеше буенча, эксплуатацияләү документлары нигезендә файдаланылырга, техник яктан төзек хәлдә булырга тиеш.

Төзек булмаган махсус жиһаз, приборлар һәм аппаратуралар алыштырылырга, ремонтланылырга (ремонт ясарга мөмкин булганда) яки эксплуатацияләүдән алынырга тиеш.

6.4. Белем бирү оешмасы үз компетенциясенә кертелгән функцияләрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен, уку планы нигезендә белем бирү программаларын тулы құләмдә тормышка ашырмаган өчен, үз чыгарылыш укучылары белеменең сыйфаты өчен, шулай ук белем бирү оешмасының белем алучылары, хезмәткәрләре тормышы һәм сәламәтлеге өчен Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән тәртиптә жавап бирә. Белем алучыларның, балигъ булмаган белем алучылар ата-аналарының (законлы вәкилләренең) белем алуга хокукларын һәм белем бирү турындагы законнар белән күздә тотылган хокукларын һәм ирекләрен бозган яки законсыз чикләгән, белем бирү эшчәнлеген оештыруга һәм гамәлгә ашыруга карата таләпләрне бозган өчен белем бирү оешмасы һәм аның вазыйфаи затлары Россия Федерациясенең административ хокук бозулар турындагы кодексы нигезендә административ жавап бирә.

6.5. Дәүләт хезмәте күрсәтүче белем бирү оешмасының эшчәнлеге туктатылган очракта, белем бирү оешмасы караган Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите башкарма органы, ата-аналар (законлы вәкилләр) ризалыгы белән, укучыларны шундый дәүләт хезмәте күрсәтүне гамәлгә ашыручи башка белем бирү оешмаларына күчерүне тәэммин итә.

VII. Файдаланучылар өчен дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдалана алу мөмкинлеген тәэммин итә торган таләпләр

7.1. Дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучыларны белем бирү оешмасына кабул итү күләме һәм структурасы дәүләт йөкләмәсендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнә торган тәртиптә билгеләнә.

7.2. Дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучыларны белем бирү оешмаларына кабул итү тәртибе Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы тарафыннан Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

7.3. Белем бирү оешмасы Россия Федерациясе законнарына, Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы тарафыннан билгеләнгән белем бирү оешмаларына кабул итү тәртибенә һәм гамәлгә куючи тарафыннан билгеләнә торган һәм белем бирү оешмасы уставында беркетелгән кабул итү кагыйдәләренә каршы килми торган өлештә ел саен кабул итү кагыйдәләрен эшли һәм раслый.

7.4. Хезмәт һәм ялның ин үнайлы булдыру максатларында, белем бирү оешмасының дәресләр расписаниесе белем алучыларның яшь үзенчәлекләрен һәм билгеләнгән санитария-гигиена нормаларын исәпкә алып төzelә, шул ук вакытта хезмәт күрсәтүче оешмаларда дәресләр 8 сәгать 00 минуттан иртәрәк башланмаска, 20 сәгать 00 минуттан соңрак төгәлләнмәскә тиеш.

7.5. Сәламәтлекләренең мөмкинлекләре чикләнгән белем алучылар белем алганда махсус дәреслекләр һәм уку әсбаплары, башка уку әдәбияты, шулай ук сурдотәржемәчеләр һәм тифлосурдотәржемәчеләр хезмәтләре түләүсез күрсәтелә.

Элеге социаль ярдэм күрсәтү чарасы – Татарстан Республикасының чыгым йөкләмәсе (федераль бюджет акчасы исәбеннән белем алучы инвалилардан тыш). Федераль бюджет акчасы исәбеннән белем алучы инвалилар өчен бу чараны тәэмин итү Россия Федерациисенең чыгым йөкләмәсе булып тора.

VIII. Дәүләт хезмәте күрсәтүне кадрлар белән тәэмин итү дәрәжәсенә карата таләпләр

8.1. Белем бирү оешмасы квалификацияле белгечләр белән штат расписаниесе һәм уку-укыту төркемнәре саны нигезендә тәэмин ителергә тиеш. Белем бирү оешмасы персоналын туплау тәртибе аның уставы белән регламентлана.

8.2. Урта һөнәри яки югары белемле һәм квалификация буенча белешмә сүзлекләрдә һәм (яки) һөнәри стандартларда күрсәтелгән квалификация таләпләренә жавап бирүче затлар педагог эшчәнлеге белән шөгыльләнү хокукуына ия.

Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә түбәндәге затларга педагог эшчәнлеге белән шөгыльләнергә рөхсәт ителми:

закон көченә кергән суд карары нигезендә педагог эшчәнлеге белән шөгыльләнү хокукуыннан мәхрүм ителгән;

шәхес тормышына һәм сәламәтлегенә, ирегенә, намусына һәм аbruена (стационар шартларда психиатрия ярдәме күрсәтүче медицина оешмасына законсыз рәвештә госпитализацияләүдән һәм яла ягудан тыш), шәхеснең женси иминлекенә һәм женси ирегенә каршы, гайләгә һәм балигъ булмаганнарга, халыкның сәламәтлегенә һәм иҗтимагый әхлагына, дәүләтнең конституция төзелеше нигезләренә һәм иминлекенә, кешелек тынычлыгына һәм иминлекенә каршы, шулай ук иҗтимагый иминлеккә каршы жинаятыләр өчен жинаять кылуга тартылган (тернәкләндерү нигезләре буенча жинаять эзәрлекләве туктатылган затлардан тыш), хөкемгә тартылуучы яки хөкемгә тартылган (Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 331 статьясындагы өченче өлешендә билгеләнгән һәм бу пунктның сигезенче абзацында күрсәтелгән очраклардан тыш);

уйлап эшләнелгән авыр һәм аеруча авыр жинаятыләр өчен алымаган яки бетмәгән хөкемгә тартылуучы;

Федераль закон белән билгеләнгән тәртиптә хокукка сәләтsez дип танылган; сәламәтлек саклау өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы белән расланган исемлек белән күздә тотылган авырулары булган.

Бу пунктның дүртенче абзацында күрсәтелгән, шәхес тормышына һәм сәламәтлегенә, ирегенә, намусына һәм аbruена (стационар шартларда психиатрия ярдәме күрсәтүче медицина оешмасына законсыз рәвештә госпитализацияләүдән һәм яла ягудан тыш), гайләгә һәм балигъ булмаганнарга, халыкның сәламәтлегенә һәм иҗтимагый әхлагына, дәүләтнең конституция төзелеше нигезләренә һәм иминлекенә, кешелек тынычлыгына һәм иминлекенә каршы, шулай ук иҗтимагый иминлеккә каршы аз авырлыкта жинаятыләр һәм уртача авырлыкта жинаятыләр кылган өчен хөкемгә тартылганнар арасындагы затларга һәм акламый торган нигезләр буенча бу жинаятыләрне кылуда гаепләү туктатылган затларга, Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау буенча республика

комиссиясенең аларны педагог эшчәнлегенә рөхсәт итү турында карапы булган очракта, педагог эшчәнлеге белән шөгыльләнергә рөхсәт ителә.

8.3. Белем бирү хезмәткәрләре уставны, эчке тәртип кагыйдәләрен үтәргә, һөнәри этиканы төгәл үтәргә, аларга йөкләнгән вазыйфаларны сыйфатлы башкарырга тиеш.

Педагог хезмәткәрләре белем бирү барышының югары нәтиҗәлелеген тәэмин итәргә, үз квалификациясен күтәрү белән системалы рәвештә шөгыльләнергә тиеш.

8.4. Педагог хезмәткәрләре югары сыйфатлы белем бирү барышын тәэмин итә торган белем бирү алымнарын һәм чараларын сайларга хокуклы.

8.5. Педагог хезмәткәрләренә өстәмә һөнәри белем бирү Россия Федерациясе законнары нигезендә өч елга кимендә бер тапкыр өстәмә һөнәри белем бирү оешмаларында, югары белем бирүче мәгариф оешмаларында һәм башка оешмаларда белем бирү һәм (яки) стажировка үтү юлы белән оештырыла.

**IX. Дәүләт хезмәте күрсәтү өчен мәрәжәгать иткәндә һәм
дәүләт хезмәте күрсәтү барышында дәүләт хезмәте күрсәтүдән
файдаланучыларны мәгълүмат белән тәэмин итүгә карата таләпләр**

9.1. Дәүләт хезмәте күрсәтү һәм белем бирү оешмасы турында мәгълүмат «Кулланучылар хокукларын яклау турында» 1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы Россия Федерациясе Законы таләпләренә туры килергә тиеш.

9.2. Белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручи оешма укырга керүчене һәм (яки) аның ата-аналарын (законлы вәкилләрен) үз уставы, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыруга лицензиясе, дәүләт аккредитациясе турынdagы таныклык, белем бирү программалары һәм белем бирү эшчәнлеген оештыруны һәм гамәлгә ашыруны, белем алучыларның хокукларын һәм йөкләмәләрен җайга сала торган башка документлар белән таныштырырга тиеш.

Белем бирү оешмалары үз эшчәнлеге турында мәгълүмат бирелгән ачык һәм һәркем өчен файдалану мөмкинлеге булган мәгълүмат ресурсларын формалаштыра һәм аларны мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрләрендә, шул исәптән белем бирү оешмасының «Интернет» чөлтәрендәге рәсми сайтында урнаштыру юлы белән мондый ресурслардан файдалану мөмкинлеген тәэмин итә.

9.3. Документларны кабул итә башлаганга кадәр кабул итү комиссиясе белем бирү оешмасының рәсми сайтында һәм мәгълүмат стендында түбәндәгә мәгълүматны урнаштыра:

9.3.1. 1 марта да соңга калмыйча:

белем бирү оешмасына кабул итү кагыйдәләре;

түләүле белем бирү хезмәtlәре күрсәтү турында шартнамәләр буенча укырга кабул итү шартлары;

белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру турынdagы лицензиясе нигезендә белем бирү оешмасы укырга кабул итүне игълан итә торган һөнәрләр исемлеге (белем алу формаларын (көндезге, көндезге-чittән торып) күрсәтеп);

укырга керү өчен кирәkle белем (төп гомуми яки урта гомуми белем) булу дәрәжәсенә карата таләпләр;

гаризаларны һәм кирәkle документларны электрон рәвештә кабул итү мөмкинлеге турында мәгълүмат;

уқырга керүченең мәжбүри алдан медицина каравын (тикшерүен) үтәргә кирәклеге (кирәклеге булмау) турында мәгълұмат; әлеге тикшерүне үтәргә кирәк булған очракта – табиб-белгечләр исемлеген, лаборатория һәм функциональ тикшеренүләр исемлеген, медицина яғыннан заарлы булуын күрсәтә торган гомуми һәм өстәмә билгеләр исемлеген күрсәтеп;

9.3.2. 1 июньнән дә соңға қалмычы:

hәр һөнәр буенча, шул исәптән белем алуның төрле формалары буенча уқырга кабул итү урыннарының гомуми саны;

hәр һөнәр буенча, шул исәптән белем алуның төрле формалары буенча федераль бюджеттың, Россия Федерациясе субъектлары бюджеттарының, жирле бюджеттарның бюджет ассигнованиеләре исәбеннән финансдана торган урыннар саны;

түләүле белем бирү хезмәтләре күрсәтү турындагы шартнамәләр нигезендә hәр һөнәр буенча, шул исәптән белем алуның төрле формалары буенча урыннар саны;

тулай торак булу һәм тулай торакларда башка шәһәрдән уқырга керүчеләр өчен бүләп бирелә торган урыннар саны турында мәгълұмат;

түләүле белем бирү хезмәтләре күрсәтү турындагы шартнамә үрнәге.

9.4. Документлар кабул итү чорында кабул итү комиссиясе көн саен белем бирү оешмасының рәсми сайтында һәм кабул итү комиссиясенең мәгълұмат стендында hәр белгечлек буенча, белем алу формалары (көндөзге, көндөзге-читтән торып) билгеләп, тапшырылган гаризаларның саны турында мәгълұмат урнаштыра.

Кабул итү комиссиясе белем бирү оешмасына кабул итүгә бәйле мәрәжәгатьләргә җавап бирү өчен маҳсус телефон линияләре һәм белем бирү оешмасының рәсми сайтында бүлек эшләвен тәэммин итә.

9.5. Белем бирү оешмасы дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучыга дәүләт хезмәте күрсәтү турында дөрес мәгълұматны үз вакытында бирергә, дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдалану қагыйдәләре һәм шартлары белән таныштырырга тиеш. Дәүләт хезмәте күрсәтү турындагы мәгълұмат составына түбәндәгеләр көртөлөргә тиеш:

бу Стандарт;

белем бирү оешмасында уку алып барыла торган урта һөнәри белем бируден федераль дәүләт мәгариф стандартлары исемнәре;

дәүләт хезмәте күрсәтү шартлары турында мәгълұмат;

дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучыларның хезмәт күрсәтү сыйфатына йогынты ясау мөмкинлөгө турында мәгълұмат;

дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучыларның оешма хезмәткәрләре белән коммуникация чаралары турында мәгълұматлар;

дәүләт хезмәте күрсәтү сыйфатына файдаланучы бәя бирү мөмкинлөгө турында мәгълұмат;

хезмәтләр күрсәтү кыйммәте күләмен күрсәтеп, түләүле хезмәтләр күрсәтү турында мәгълұмат;

хезмәтләрне нәтижәле һәм қуркынычсыз күрсәтү қагыйдәләре һәм шартлары;

белем бирү оешмасының – хезмәт күрсәтүләрне башкаручының гаранция йөкләмәләре.

9.6. Мәгълұмат бирү ысулы һәм тәртибе Россия Федерациясе һәм Татарстан

Республикасы законнары нигезендә билгеләнә.

**X. Дәүләт хезмәте күрсәтүдән баш тарту өчен
нигезләрнең тулы исемлеге**

10.1. Дәүләт хезмәте күрсәтүдән баш тарту өчен түбәндәгеләр нигез булып тора:

бу Стандартның III бүлеге нигезендә дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдалану өчен кирәкле документлар исемлегендә китерелгән бер яки берничә документ булмау;

медицина яғыннан заарлы булуын күрсәтә торган билгеләр булу.

10.2. Дәүләт хезмәте күрсәтүне тұktату өчен түбәндәгеләр нигез була:

белем алушы мәһим булмаган сәбәпләр аркасында белгечлек буенча уку планын билгеләнгән вакытта үтәмәү;

белем алушы белем бирү оешмасы уставы белән күздә тотылған йөкләмәләрне үтәмәү;

белем алушы эчке тәртип кагыйдәләрен бозу.

XI. Дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсенең тасвиrlамасы

11.1. Дәүләт хезмәте күрсәтүнең нәтижәсе – квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программасын үзләштерү һәм урта һөнәри белем бирү турында диплом алу.

11.2. Дәүләт хезмәте күрсәтү сыйфатының индикаторлары:

Күрсәткечнен (индикаторның) исеме	Үлчәү берәмлеге	Исәпләү формуласы	Мәгълүмат чыганагы	Күрсәткеч нен (индикаторның) иң чик мәгънәсе	Үлчәү коэффициенты
1	2	3	4	5	6
1. Квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары буенча чыгарылган белем алушыларның гомуми санында беренче тапкыр эш эзләгән, эшсезләр дип билгеләнгән тәртиптә танылган, квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары буенча чыгарылган белем алушылар өлеше	процент	$\frac{B_5}{B} \times 100 \%,$ <p>монда: B_5 – беренче тапкыр эш эзләгән, эшсезләр дип билгеләнгән тәртиптә танылган, квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары буенча чыгарылган белем алушылар саны; B – квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары буенча чыгарылган белем алушыларның гомуми саны</p>	мониторинг нәтижәләре буенча билгеләнә	3	9
2. Квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары буенча чыгарылган белем алушыларның гомуми санында урта һөнәри белем бирү турында диплом алган чыгарылыш белем алушылар өлеше	процент	$\frac{B_d}{B} \times 100 \%,$ <p>монда: B_d – квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары буенча чыгарылган, урта һөнәри белем бирү турында диплом алган белем алушылар саны; B – квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары буенча чыгарылган белем алушыларның гомуми саны</p>	мониторинг нәтижәләре буенча билгеләнә	100	8
3. Квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары буенча белем алушылар тарафыннан белемнәр, күнекмәләр һәм осталыклар үzlәштерү коэффициенты	процент	$\frac{A}{B} \times 100 \%,$ <p>монда: A – квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программасын «яхшы»га һәм «бик яхшы»га үzlәштергән белем алушылар саны;</p>	мониторинг нәтижәләре буенча билгеләнә	80	7

1	2	3	4	5	6
		В – квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр әзерләү программалары буенча чыгарылган белем алучыларның гомуми саны			
4. Хезмәт күрсәтүнөң сыйфаты һәм һәркем өчен мөмкин булуы белән канәгать булган дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучылар өлеше	процент	$\frac{O_k + O_d}{2} \times 100 \%,$ <p>монда:</p> <p>O_k – хезмәт күрсәтүләрнөң сыйфатыннан канәгать булган сораштырылучылар саны;</p> <p>O_d – хезмәт күрсәтүләрдән файдалана алу мөмкинлегеннән канәгать булган сораштырылучылар саны;</p> <p>$O_{общ}$ – сораштырылучыларның гомуми саны</p>	дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучыларны сораштырулар нәтижәләре буенча	90	9
5. Дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучыларның нигезләнгән шикаятыләре өлеше	процент	$\frac{Ж_o}{Ж} \times 100 \%,$ <p>монда:</p> <p>$Ж_o$ – хисап чорында кергән дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучыларның нигезләнгән шикаятыләре саны;</p> <p>$Ж$ – хисап чорында кергән дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучылар шикаятыләренен гомуми саны</p>	дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучыларның шикаятыләрен һәм алар буенча кабул ителгән чаралар туриндагы мәгълүматларны анализлау	0	9
6. Һөнәри белем бирүче мәгариф оешмаларында укуын дәвам иткән чыгарылыш белем алучылар санының чагыштырма авырлыгы	процент	$\frac{B_y}{B} \times 100 \%,$ <p>монда:</p> <p>B_y – һөнәри белем бирүче мәгариф оешмаларында укуын дәвам иткән чыгарылыш белем алучылар саны;</p> <p>B – чыгарылыш белем алучыларның гомуми саны</p>	мониторинг нәтижәләре буенча билгеләнә	10	8

1	2	3	4	5	6
7. Укып бетергэннән соң кимендә ике ел эчендә эшкә урнашкан һәм һөнәре буенча эшләгән чыгарылыш белем алучылар санының чагыштырма авырлығы	процент	$\frac{B_{tp} + B_y}{B - B_{bc}} \times 100 \%,$ <p>монда:</p> <p>B_{tp} – укып бетергэннән соң кимендә ике ел эчендә эшкә урнашкан һәм һөнәре буенча эшләгән чыгарылыш белем алучылар саны;</p> <p>B_y – белем бирү оешмасын тәмамлаганнан соң бер ел эчендә көндөзге уку формасында киләсе дәрәжәдә укуын дәвам иткән чыгарылыш белем алучылар саны;</p> <p>B_{bc} – Россия Федерациясе Кораллы Көчләре сафларына чакырылган чыгарылыш белем алучылар саны;</p> <p>B – чыгарылыш белем алучыларның гомуми саны</p>	мониторинг нәтиҗәләре буенча билгеләнә	80	9

**XII. Бу Стандартны үтәмәүгә карата шикаять бирү,
аны теркәү һәм карау тәртибе**

12.1. Дәүләт хезмәте күрсәту тәртибен бозуга карата шикаять (алга таба – шикаять) белем бирү оешмасына язма рәвештә қәгазъдә, электрон формада бирелә. Белем бирү оешмасы житәкчесенә каарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикатьләр белем бирү оешмасын гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыруchy Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органына бирелә.

12.2. Белем бирү оешмасы, белем бирү оешмасының житәкчесе, белем бирү оешмасының хезмәткәре каарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять почта аша, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрен, белем бирү оешмасының рәсми сайтын файдаланып жибәрелергә мөмкин, шулай ук дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучыны шәхси кабул иткәндә кабул итепергә мөмкин.

12.3. Шикаять дәүләт хезмәтләре һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турындагы законнар белән билгеләнгән таләпләргә жавап бирергә тиеш.

12.4. Шикаять аларны карап тикшерү вәкаләтләре бирелгән вазыйфаи зат тарафыннан аны теркәгән көннән 15 эш көне эчендә, ә белем бирү оешмасы тарафыннан дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучының документларын кабул итүдән йә жибәрелгән хаталарны төзәтүдән баш тартуга карата шикаять биргән очракта яки мондый төзәтүләрнең билгеләнгән вакыты бозылуга карата шикаять биргән очракта, аны теркәгән көннән биш эш көне эчендә карап тикшерелергә тиеш.

12.5. Шикаятьне карап тикшерү нәтижәләре буенча законнар нигезендә карар кабул ителә һәм, аны кабул иткән көннән соң килүче көннән дә сонга калмыйча, дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучыга язма рәвештә һәм дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучының теләге буенча электрон рәвештә шикаятьне карап тикшерү нәтижәләре турында мотивлаштырылган жавап жибәрелә.

12.6. Шикаять канәгатьләндерелергә тиеш дип танылган очракта, дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучыга бирелә торган жавапта, дәүләт хезмәте күрсәткәндә ачыкланган житешсезлекләрне кичекмәстән бетерү максатларында, белем бирү оешмасы тарафыннан гамәлгә ашырыла торган гамәлләр турында мәгълүмат бирелә, шулай ук китерелгән уңайсызлыклар өчен гафу үтенелә һәм, дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдалану максатларында, дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучы тарафыннан кылышырга тиешле алдагы гамәлләр турында мәгълүмат китерелә.

12.7. Шикаять канәгатьләндерелә алмый дип танылган очракта, дәүләт хезмәте күрсәтүдән файдаланучыга бирелә торган жавапта кабул ителгән каарның сәбәпләре турында дәлилләнгән анлатмалар, шулай ук кабул ителгән кааррага карата шикаять бирү тәртибе турында мәгълүмат бирелә.

12.8. Шикаятьне карап тикшерү барышында яки аның нәтижәләре буенча административ хокук бозу яки жинаять составы билгеләре ачыкланган очракта, шикатьләрне карап тикшерү вәкаләтләре бирелгән вазыйфаи зат (хезмәткәр) булган материалларны кичекмәстән прокуратура органнарына жибәрә.

12.9. Дәүләт хезмәте күрсәтүгә бәйле каарларга һәм гамәлләргә (гамәл кылмауга) карата Россия Федерациясе законнары нигезендә суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

XIII. Дәүләт хезмәте күрсәтүне тикшерүдә тоту тәртибе

13.1. Теләсә нинди оештыру-хокук рәвешендәге белем бирү оешмасы тарафыннан лицензиядә караплан шартларның үтәлешен тикшерүдә тоту лицензия биргән мәгариф белән идарә итү буенча дәүләт органы тарафыннан тәэммин ителә. Бу шартлар бозылган очракта, лицензия кире алынырга тиеш.

13.2. Дәүләт аттестация хезмәте дәүләт аккредитациясе булган белем бирү оешмасына белем бирүнен сыйфатына һәм (яки) белем бирүнен урта һөнәри белем бирү буенча тиешле федераль дәүләт белем бирү стандартларына туры килмәвенә карата reklamация жибәрергә мөмкин.

13.3. Дәүләт хакимиите органнары яғыннан дәүләт хезмәте күрсәтүне тикшерүдә тоту Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Фактта күрсәтелә торган дәүләт хезмәтләренең сыйфаты Татарстан Республикасы дәүләт хезмәтләре күрсәту сыйфатының билгеләнгән стандартларына туры килү-килмәүне бәяләү тәртибе турында» 2009 ел, 30 июнь, 446 нчы карары нигезендә гамәлгә ашырыла.

XIV. Дәүләт хезмәтен түләүле яки түләүсез күрсәту турында мәгълүмат

14.1. Әгәр дә мондый дәрәҗәдәге белем беренче тапкыр алынса, гражданнар белем бирү оешмаларында дәүләт хезмәте күрсәтүдән һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез нигезендә файдаланырга хокуклы.
